

Устойчивост и качество в центровете за логистика и търговия с биомаса (ЦЛТБ)

Изисквания и преимущества на ЦЛТБ

www.bioresproject.eu

Устойчивостта и качеството са в основата на концепцията за център за логистика и търговия с биомаса (ЦЛТБ). Центровете за логистика и търговия с биомаса (ЦЛТБ) са местни или регионални центрове с оптимизирана организация на логистиката и търговията, в които различни дървесни биоенергийни продукти със стандартизирано качество (и/или топлинна енергия) се предлагат на местния пазар. Това е иновативен бизнес модел, опериращ конкурентоспособно като посредник, който развива и организира местните биоенергийни производствени/снабдителни вериги между производителите на дървесни биогорива и различните по размер консуматори – от домакинства до централи произвеждащи електрическа и/или топлинна енергия.

Изискванията за устойчивост, отнасящи се към дървесните биогорива, са установени чрез Регламента на ЕС за дървесния материал. В допълнение съществуват и доброволни системи за устойчивост, като сертификатите за горско и отговорно управление и за проследяване на производствената верига. За гарантиране на качеството на твърдите биогорива важна роля играят сертификатите за качество ENplus и DINplus и стандартите за качество ISO и EN. Чрез тях се измерват и сравняват качествените характеристики на дървесните биогорива въз основа на международно призната стандартизирана методология.

Устойчивост

Операторът на ЦЛТБ трябва да знае откъде идва дървесната суровина. Дървесината трябва да е законно добита от отговорно и устойчиво управлявани гори. В ЕС това е законово изискване, установено от Регламента на ЕС за дървения материал. Произходът на дървесната суровина оказва влияние и върху качеството на произведените от нея дървесни биогорива.

Стандартите за устойчивост определят добри социални, икономически и екологични практики и поставят ясни и определени цели, договорени от широк кръг заинтересовани страни и актьори. Най-известните системи за сертифициране, основаващи се на стандартите за устойчивост, са

сертификациите за устойчиво горско управление - Forest Management Certification и за проследяване на производствената верига - Chain of Custody (CoC) Certification на FSC и PEFC. Придобиването на сертификат за проследяване на производствената верига от страна на ЦЛТБ, проследява произхода на дървесината, използвана в производството на дървесните биогорива, и гарантира добиването ѝ по законен начин от гори, сертифицирани по системата за устойчиво горско управление. Сертификатът за проследяване на производствената верига гарантира истинността на твърденията за устойчивост в съдържанието на продуктовете етикети.

Допълнителна информация: www.pefc.org www.fsc.org www.iso.org/iso/home/standards.htm

Регламента на ЕС за дървения материал (Регламент на ЕС № 995/2010)

Чрез Регламента се противодейства на търговията с незаконно добит дървен материал и изделия от дървен материал посредством налагането на три основни задължения¹:

1) Забранява се пускането на пазара в ЕС на незаконно добит дървен материал и на изделия от незаконно добит дървен материал.

2) Задължават се търговците в ЕС, които за първи път пускат на пазара в ЕС изделия от дървен материал, да полагат „дължима грижа“ (надлежна проверка). Веднъж пуснати на пазара в ЕС, дървеният материал и изделията от дървен материал трябва да бъдат проследими, затова е задължително за икономическите оператори (търговците) да:

3) Водят и съхраняват регистри на доставчиците и клиентите си за срок от минимум 5 години.

“За да се отчетат добрите практики в сектора на горското стопанство, в рамките на процедурата за оценка на риска могат да се използват собствени системи за надлежна проверка или такива, които са изработени от трети лица, като сертифициране или други проверени системи, включващи проверка на съответствието с приложимото законодателство.”

Преимущества

- Забрана на търговията с незаконно добит дървен материал
- Гарантиране на законния произход на дървения материал
- Осигуряване на достъп до пазара на ЕС
- Повишаване на фирмената репутация и пазарните ползи

Допълнителна информация: http://ec.europa.eu/environment/forests/timber_regulation.htm

Сертификат за проследяване на производствената верига

Сертификатът за проследяването на производствената верига гарантира, че дървесната суровина, използвана при производството на биогорива, може да бъде проследена обратно до нейния източник - сертифицираната гора. Ако ЦЛТБ желае да бъде сертифициран, първо трябва

да се проучи площта и местоположението на сертифицираните гори в региона² – снабдяването с дървесина от гора, притежаваща сертификат за горско управление, е основна предпоставка за издаване на сертификат за проследяване на производствената верига. При наличието на значителна площ от сертифицирани гори, ЦЛТБ може да се свърже с някоя от акредитираните сертифициращи организации, която да направи първоначален одит. При успешно завършване на процедурата по сертифициране, ЦЛТБ придобива право да поставя логото на FSC или PEFC на своите дървесни биоенергийни продукти. Веднъж сертифициран, ЦЛТБ подлежи на годишни одитни проверки, целящи да гарантират спазването на критериите на сертификата за проследяване на производствената верига.

1. Източник: http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/EUTR_Leaflet_BG.pdf

Лого на системите за сертифициране на FSC® и PEFC използвани в продуктите етикети

Преимущества

- Гарантиране на законност и устойчивост на предлаганите продукти
- Осигуряване на по-голямо съответствие с разпоредбите на Регламента на ЕС за дървения материал
- Подобряване на процедурите по управление
- Повишаване на прозрачността на снабдителната верига
- Извличане на по-големи ползи от пазара

Допълнителна информация: www.fsc.org www.pefc.org

Качество

Гарантираното качество е в основата на концепцията за ЦЛТБ, като то дава конкурентно предимство пред други производствени вериги на дървесна биомаса. Осигуряването на добро качество изисква от ЦЛТБ да следи непрекъснато за качеството на произвежданите дървесни биогорива. В тази връзка, международните и Европейски стандарти и сертификати за качество

на продуктите – ISO, EN, ENplus и DINplus, играят значителна роля. Използването на стандартите за класификация и качество на твърдите биогорива ISO и EN нараства все повече, докато най-широко използваните системи за сертифициране на качеството на дървесните биогорива в Европа са ENplus и DINplus – основно за дървесни пелети и в малка степен за дървесни брикети.

Стандарти за твърди биогорива – ISO и EN

Серията ISO 17225 представлява група от 7 стандарта относно твърдите биогорива. Стандартът 17225-1 определя общите изисквания за класовете по качество и класификациите на твърди биогорива от необработени и обработени материали, произхождащи от горски и лесовъдни култури, агрокултури и градински култури, и аквакултури. Останалите стандарти от серията ISO 17225 (от 2 до 7) определят по-подробни и специфични изискванията към различните видове твърди биогорива. Посочването на стандарта ISO 17225 в етикета на дървесните биоенергийни продукти дава възможност за тяхното сравняване с биогорива, произвеждани от другите участници на пазара.

като указва определени изисквания към производителите на биогорива относно:

- **Проследимостта** – установяване на произхода на използваната суровина в цялата снабдителна верига – вид и географски район.
- **Продуктовите параметри** – определяне на видовете биогорива според стандарта ISO 17225.
- **Транспортирането, работата и съхранението** – поддържане на качеството на биогоривата в цялата производствена верига.
- **Анализа и спецификацията на биогоривата** – измерване и определяне на качествените им характеристики.
- **Декларацията за качество на биогоривата и етиктирането** – гарантиране на качеството и произхода пред клиентите чрез писмена декларация и етикета на продукта.

Европейският стандарт EN 15234-1 "Твърди биогорива. Осигуряване на качеството на горивото. Част 1: Общи изисквания" установява основни принципи на гарантиране на качеството на твърдите биогорива,

Преимущества

- Ясно определяне на качеството, водещо до по-прозрачна конкуренция
- Ясно описание на продуктите чрез стандартизиран подход
- Осигуряване на сравними стандартизирани показатели между участниците на пазара
- Използване на стандартизирана система за гарантиране на качеството

В ЦЛТБ качествените характеристики на биогоривата трябва да се измерват и определят редовно. С най-голямо значение е определянето на съдържанието на влага. Процесът на измерване на съдържанието на влага може да бъде проследен в приложените снимки, като отделните процедури трябва да съответстват на стандартите ISO:

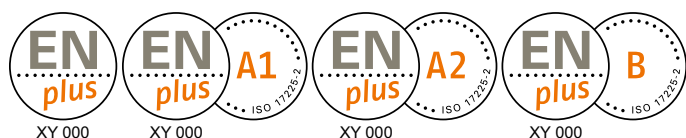
- а) моторен трион, оборудван с устройство за събиране на материал за проба
- б) вземане на материал за проба от камион с дървесни трупи
- в) претегляне на взетата проба на електронна везна
- г) определяне на съдържанието на влага чрез сушене на пробата в електрическа пещ

Допълнителна информация: www.ce.eu www.iso.org/iso/home/standards.htm

ENplus

Продуктовото сертифициране ENplus е широко разпространено при дървесните пелети. Не е нужно ЦЛТБ да бъде сертифициран, ако се търгува само с пакетирани пелети, но ако се търгува с пелети в насипно състояние, тогава възниква необходимост за сертифициране. Сертификатът ENplus определя специфични правила за вземането на проби, съхранението, транспортирането, доставката и маркетинга на насипните дървесни пелети, като целта е да се осигури високо качество

до момента на приемането им от крайния потребител. В България, Хърватска и Сърбия се произвеждат около 350 000 тона дървесни пелети годишно от производители, сертифицирани с ENplus.

Преимущества

- Добре позната система на продуктово сертифициране в Европа
- Ясно определени изисквания, гарантиращи качеството на пелетите до приемането им от крайния потребител
- Използване на печата ENplus в продуктивния етикет

Допълнителна информация: www.enplus-pellets.eu

DINplus

Продуктовото сертифициране DINplus също се използва основно при дървесните пелети. Със сертификат DINplus се удостоверяват само производителите на дървесни пелети, а търговците, свързани с дейностите по логистика и търговия, имат възможност доброволно да кандидатстват за удостоверение, наречено „DIN-Тествано Квалифицирано Предприятие за Логистика на Пелети“ („DIN-tested Qualified Enterprise of Pellet Logistics“). Удостоверението гарантира, че дейностите по снабдяване, съхранение, транспортиране и доставка на пелети сертифицирани

с DINplus се извършват според Австрийския стандарт ÖNORM M 7136. В България, Хърватска и Сърбия засега няма производители на дървесни пелети, сертифицирани по системата DINplus.

Преимущества

- Добре позната система на продуктово сертифициране в Европа
- Ясно определени изисквания, гарантиращи качеството на пелетите до приемането им от крайния потребител
- Използване на печата DINplus в продуктивния етикет

Допълнителна информация: <http://www.dincertco.de/en>

БЪЛГАРИЯ

В България горското законодателството е развито в съответствие с Регламентите и Директивите на ЕС. В момента се наблюдава засилен интерес към горската сертификация, като се предвижда известна подкрепа и преимущества за частните собственици, притежаващи сертифицирани гори. България е приложила изцяло изискванията на Регламента на ЕС за дървения материал, като органа отговарящ за неговото прилагане е Изпълнителната Агенция по Горите. Съществуват и няколко официално признати мониторингови организации, предлагащи готови функционални системи за надлежна проверка.

До средата на 2015 г. общо 18 дружества, стопанисващи около 25% от всички гори в България, са придобили сертификат за устойчиво и отговорно управление на горите (Forest Management Certification) по системата на FSC, като 16 от тях са държавни. Всички държавни гори са в процес на сертифициране по системата на FSC, като е предпочетено това да става постепенно – всяко държавно горско стопанство (ДГС) да кандидатства самостоятелно и да получава отделен сертификат. В момента се разработва национален стандарт за системата на горска сертификация на FSC. Засега няма издадени сертификати за устойчиво горско управление по системата на PEFC.

В края на 2015 г. 174 български дружества са притежавали сертификат за проследяване на производствената верига (Chain of Custody Certification) по системата на FSC, като 7 се занимават с производство на дървесен чипс, а 115 – с логистика и търговия на дървен материал/дървесина. Засега сертификатите за проследяване на производствената верига са необходими на дружества, които търгуват и на външните пазари, докато за тези, развиващи дейността си единствено на територията на България, няма изискване от страна на вътрешния пазар те да бъдат сертифицирани. Повишаването на обществената информираност относно предимствата на сертификата за проследяване на производствената верига ще увеличи местното търсене на дървесни биогорива, сертифицирани с такъв сертификат.

В момента дървесният чипс се използва в големите централи/инсталации за производство на енергия, а дървесните пелети - за отопление на малки и средни предприятия, на обществени сгради и в домакинствата. Най-широко разпространеното биогориво в по-слабо населените и селските райони са дървата за горене. Стандартите ISO и EN са въведени от Български институт за стандартизация³, но се изискват основно за биогорива, предназначени за големи вътрешни консуматори или за експорт. По-малките потребители (домакинства и бизнес) не изискват официално сертифициране на качеството на биогоривата използвани от тях, защото това води до по-висока покупна цена. Те разчитат на собствената си преценка при оценяване на качеството на биогоривата от различни производители - чрез събиране на информация от различни източници и чрез практическо тестване на избрания вид биогориво. Цената се определя от качеството, но често то се измерва приблизително, затова използването на стандартите за качество, би довело до по-точното определяне на цената, а и до по-лесното сравняване на отделните качествени характеристики на конкуриращи се биогорива.

Засега в България само един производител на дървесни пелети, който предимно изнася продукцията си извън страната, е сертифициран с ENplus, и нито един със сертификата за качество DINplus. Придобиването на сертификат ENplus от страна на ЦЛТБ може да осигури определени конкуренти предимства, но възприемането от страна на потребителите на преимуществата от този сертификат може да се окаже трудно, защото за тях все още е достатъчно качеството да се определя от акредитираните лаборатории според стандартите ISO.

Национална Асоциация
по Биомаса

Пловдив, България

+359 32 630 896

office@bgbiom.org
bgbiom.plovdiv@gmail.com

www.bgbiom.org

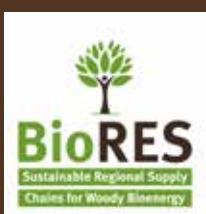
Целта на проекта **BioRES** е да реализира иновативната концепция за “Центрове за Логистика и Търговия с Биомаса” (ЦЛТБ) в България, Хърватска и Сърбия чрез международно сътрудничество с Европейски технологични лидери. Създаването на ЦЛТБ като регионални хъбове, увеличаващи предлагането и търсенето на продукти от дървесна биомаса на местния пазар, цели да увеличи дяла на местните снабдителни канали за качествени дървесни биоенергийни продукти, произхождащи от устойчиво горско стопанисване и от оползотворяване на дървесната суровина и отпадъци.

В проекта BioRES участват 9 партньорски организации от 8 Европейски държави. Координатор на проекта е: **GIZ** - Германско Държавно Дружество за Международно Сътрудничество. Останалите участници включват: **CARMEN** - Централна Маркетингова и Енергийна Мрежа за Земеделска Суровина (Германия), **AEBIOM** - Европейска Асоциация по Биомаса (Белгия), **LK-Stmk** – Селскостопанска Камара Стирия (Австрия), **LUKE** - Институт за Природни Ресурси (Финландия), **KSSENA** - Енергийна Агенция на Регионите Славинска, Салеска и Короска (Словения), **REGEA** - Северозападна Енергийна Агенция (Хърватска), **SERBIO** - Национална Асоциация по Биомаса (Сърбия), **BGBIOM** - Национална Асоциация по Биомаса (България).

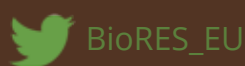

info@aebiom.org
T: +32 2 318 41 00
www.aebiom.org

Европейската Асоциация по Биомаса (**AEBIOM**) защитава интересите на биоенергийния сектор с цел да се разработи устойчив пазар на биоенергия на базата на справедливи условия за бизнес. AEBIOM е международна организация с нестопанска цел основана през 1990 г. и със седалище в Брюксел. Организацията обединява около 30 национални асоциации и 90 търговски дружества от цяла Европа.

www.bioresproject.eu

Проектът BioRES е финансиран от Европейския Съюз чрез Програмата за научни изследвания и иновации Хоризонт 2020 по Договор № 645994.